

Biodaudzveidības projekta aktualitātes – paveiktais, pieredze un nākotnes ieceres

Šogad vairākas Latvijas saimniecības aktīvi iesaistījušās projektā, kura mērķis ir veicināt bioloģisko daudzveidību aramzemēs un zālājos. Darbs norisinās gan Kurzemē, gan Vidzemē – tajā piedalās septiņas saimniecības: SIA “Jāņlejas”, Z/S “Jaunsniķeri”, SIA “Palsa”, Robežupes Z/S, Z/S “Jaunkalējiņi”, Z/S “Rūķi” un Z/S “Rīgmaļi”.

Katra no saimniecībām ir uzsākusi savus pirmos izmēģinājumus. Vairākās vietās izveidotas buferjoslas ar nektāraugiem, kas piesaista apputeksnētājus. Citviet bagātināts zālāju sastāvs ar īpaši izstrādātu “garšīgo” maisījumu, lai uzlabotu lopbarības kvalitāti un zālāju botānisko daudzveidību. Vēl visās saimniecībās ir ierīkotas kukaiņu mājas – lai būtu patvēruma un dzīvesvieta labvēlīgiem kukaiņiem. Šie visi mazie, bet nozīmīgie soļi palīdz saimniekiem pašiem pārbaudīt, kā šādas metodes darbojas praksē, un ko tās dod dabai un saimniecības kopējai veselībai.

Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes komanda uzsākusi kukaiņu un putnu uzskaites, lai dokumentētu bioloģiskās daudzveidības izmaiņas pilotteritorijās. Savukārt pētnieki no AREI ir apbraukājuši visas projekta saimniecības – dokumentējuši un izvērtējuši, kā veidojas demonstrējumu vietas, kādas ir agrinās tendences un kas notiek dabā pēc veiktajām darbībām.

Vēl šosezon divās saimniecībās plānota starpkultūru sēja ar dronu – vēl viens piemērs tam, kā ieviest jaunas tehnoloģijas dabai draudzīgā veidā.

Palsas laukā, kur izvietota kukaiņu māja, iekārtojām skrejvāboļu lamatas.

Kukaiņu mājas

Dīgst piesētie zālaugi

Mēģinām apžavēt virskārtu, lai var iesēt zaļo joslu

Maijā projekta ietvaros notika kopīgs mācību brauciens uz Nīderlandi. Galvenais mērķis – iepazīties ar to, kā Nīderlandē tiek domāts par ilgtspējīgu lauksaimniecību, un kā praksē izskatās tā saucamā šaurjoslu sēja jeb strip-cropping. Tas nozīmē, ka dažādie kultūraugi tiek sēti blakus, šaurās joslās, un pa vidu tiek iekļautas joslas ar ziedošiem augiem, lai pievilinātu derīgos kukaiņus.

“Farm of the Future” centrā apskatījām, kā Nīderlandē notiek inovāciju izmēģinājumi un kā saimniecības sadarbojas ar pētniekiem, lai pārbaudītu jaunas idejas. Wageningenas universitātē runājām ar zinātniekiem par bioloģiskās kaitēkļu kontroles iespējām un to, kā klimats ietekmē saimniekošanu.

Vēl brauciena laikā viesojāmies arī pie zemniekiem – Gilberts van Kampens savā 135 hektāru saimniecībā apvieno klasisko augkopību ar precīzās lauksaimniecības risinājumiem, un Andre Hoeve ģimenes piena saimniecībā, kur papildus lauksaimniecībai attīstīts arī agrotūrisms, pārstrāde un sabiedriskais darbs. Iepazināmies ar ERF saimniecību – vienu no lielākajiem bioloģiskajiem uzņēmumiem valstī, kur tiek audzēts plašs kultūru klāsts un sējumu plānošana notiek, balstoties uz augsnes vajadzībām un tirgus pieprasījumu.

Inga Ceļmillere Z/S “Robežupes”:

“Nīderlandē bija ļoti kluss un kārtīgs – viss perfekti. Bet tieši tas lika vēl vairāk novērtēt mūsu putnus, kukaiņus, neideālos laukus un dabisko skaistumu. Es arvien vairāk domāju – kā saimniekot tā, lai laukā būtu vieta arī pukēm un zālītēm. Lai tās aug pašas, nevis būtu jāsej. Lai mūsu daba nepazūd.”

Kārlis Ruks Z/S “Jaunkalējiņi”:

“Nīderlandē var redzēt, kā izskatās saimniekošana situācijā, kad resursi kļūst dārgi un tradicionālie risinājumi vairs nestrādā. Ir jādoma par citiem, ienesīgākiem augiem un veidiem, kā saimniekot.”

Latvijas zemnieki dalījās savos iespaidos. Viņu teiktais skaidri parāda – šie braucieni sniedz gan iedvesmu, gan ļauj uz pasauli paskatīties citām acīm.

Māris Bērziņš Z/S “Rīgmaļi”:

“Man bija interesanti redzēt, uz kuriem virzās saimniecības citās valstīs. Sāda pieredze liek aizdomāties arī par saviem darbiem – ko es varētu pamainīt, ko uzlabot. Ir vērtīgi paskatīties uz lielāku bildi.”

Kristīne Casno Z/S “Rūķi”:

“Lauksaimniecība Latvijā un Nīderlandē ir krasi atšķirīgas, ko primāri nosaka zemes resurss un tā vēsturiskā attīstība. Saprotams Nīderlandes satraukums par to, ko viņu apkārtnē ļoti intensīvā nodarījusi vēsturiski pieņemtā ļoti intensīvā lauksaimniecība, bet vienlaikus, šobrīd ir saprasts, ka tikai bioloģiski izaudzēt pārtiku nav iespējams un “zaļais kurss” ir jāpilnveido. Uzklusot pieredzes un Nīderlandes nākotnes redzējumu, jāsaka, ka mēs Latvijā visu jau darām pareizi. Atslēgas vārds ir integrēta lauksaimniecība, t.i., samērīga un precīza, gan mēslošana, gan augu aizsardzība, kas balstās regulārā lauku apsekošanā, zināšanās un novērojumos. Ainavas veidošana un saglabāšana, “puku” sleju uzturēšana, kur tas ērti un skaisti, lai pašiem prieks, vainagiem ziedi un kukaiņiem mājas. Esmu pārliecināta, ka Latvijas lauksaimniecība lielākoties jau šobrīd ir integrēta, jo nevarējām, nevaram un nevarēsim atļauties strādāt pavirši, neprecīzi un bez zināšanām. Turpinot attīstīt integrētu lauksaimniecību, būtiski ir stiprināt jēgpilnu un efektīvu izglītību, konsultāciju un pētījumu infrastruktūru, lai lauksaimnieki varētu saņemt aktuālu un precīzu informāciju, kas palīdzēs radīt ilgtspējīgas lauksaimniecības modeļus.”

Informāciju sagatavoja Toms Lazdiņš